

Priredbe

Laibach, Kim Džong Un & druge zveri

Laibachov frontman Milan Fras in so režiser dokumentarca **Dan osvoboditve** Morten Traavik med pripravami na fotografiranje pred strogo odmerjeno kuliso

Dan osvoboditve

Liberation Day, 2017

Ugis Olte & Morten Traavik

Ocena: **ZA+**

Zmenek na slepo.

Lani spomladi so Rolling Stones nastopili v Havani – njihov koncert so razglasili za nekaj zgodovinskega, osupljivega, nepozabnega, tudi za mejnik v zgodovini rokenrola. Bili so prvi zahodni rock bend, ki je nastopil na Kubi, prišlo je milijon fenov, vsi so orgazmirali, noreli in peli z bandom – znali so vse štikle, vsa besedila. Še en »zid« je padel, so rekli. »Nikoli si nisimo mislili, da se bo na Kubi kdaj zgodilo kaj takega.« so vznemirjeno ponavljali Kubanci. In Laibachi so si verjetno rekli: kako preseči Rollinge? Kako jih povoziti? Kako preseči zgodovino? In tako so, kot pokaže doku *Dan osvoboditve*, nekaj mesecev kasneje nastopili v Severni Koreji – prvi zahodni rock bend, ki je tam nastopil. Povsem mogoče tudi zadnji zahodni bend, ki je tam nastopil. V tem pa je trik: Laibach utegne biti edini zahodni rock bend, ki je kdaj nastopil v Severni Koreji.

In ker Laibach ljubi priredbe velikih hitov (*Life Is Life*, *Mama Leone*, *Across the Universe* ipd.), je tudi v Severni Koreji igral priredbe, predvsem priredbe štiklov iz mjuzikla *Moje pesmi, moje sanje*, enega izmed redkih hollywoodskih filmov, ki so ga Severni Korejci lahko videli in ki s svojimi pojočimi gorami, svojo radiantno afiniteto do askeze, svojim kičastim optimizmom, svojim glorificiranjem vzgojenih, pridnih, marširajočih, enako oblečenih otrok in svojim uživanjem v lastnem manipuliranju itak izgleda kot priredba Severne Koreje. Mar ni Laibach v osemdesetih letih deloval kot priredba totalitarnega režima? Zdaj se je – po dolgi odisejdi – vrnil domov: Severna Koreja je videti le kot Laibachova priredba.

A ne zgodi se to, kar se je zgodilo v Havani: ko vžgejo priredbe štiklov in svoje hite, recimo *Whistleblowers*, gledalci v dvorani le nemo, apatično, zdolgočeno sedijo in poslušajo – niti trznejo ne. Laibachi delajo vse, da bi jih zapeljali in premaknili, a ne klonejo. Severni Korejci se niso vdali Sirenam zahoda. Niso klonili pod pritiski »kapitalistične propagande«. Nobenih odstopanj od začrtane

Ocenjuje:
Marcel Štefančič, jr.

smeri razvoja političnega sistema. Test njihove budnosti – njihove vere, njihove ljubezni do domovine in komunizma – je uspel. Rock – zahodni tip svobode – ni za njih. Ostali bodo na svoji liniji. Severna Koreja je preživela vse padce »zidov«. Kot Laibachi, ki so Severno Korejo naredili spet veliko. Požri se, Mick!

Lepotica in zver

Beauty and the Beast, 2017

Bill Condon

Ocena: **ZADRŽAN**

Retro ženske.

V dobi, ko Disney serijsko snema igrane verzije svojih animiranih filmov (*Knjiga o džungli*, *Pepelka* ipd.), je bilo le še vprašanje časa, kdaj bo posnel igrano različico svoje animirane klasike *Lepotica in zver*, ki ga je leta 1991 rešila in rekalkibrirala za nove čase, toda zdaj, po dolgi molži te velike franšize (broadwayska različica, IMAX-različica, 3D-različica itd.), se zdi, da Disney še vedno ne ve, kako bi Lepotico – Belle (Emma Watson), ki se ima za outsiderko, – opolnomoči ter jo »odrešil« tistega uroka spolne stereotipizacije, po kateri ima ženska le dve nalogi: prvič, da si najde romantičnega, sanjskega princa (da se torej ustali in »udomači«), in drugič, da tega princa potem diskretno »razume«, pa četudi je Zver (Dan Stevens), – saj ga bo njena ljubezen spreobrnila in ukrotila. Ta retro odnos do žensk je presenetljiv, če pomislimo, da je bila pravljična *Lepotica in zver* izvorno – kot pravi Valerie Derbyshire – »feministična pripovedka, preoblečena v ženitni vodnik«, in da igrana verzija *Lepotice in zveri* – rokokojško dekorirana in kostumirana, scenografsko napihnjena, dejansko hudo animirana, z igrano-digitalnimi preslikavami originalnih prizorov in nekaj novimi štikli (brez njih ni oskarja za najboljši song), ki pa jih povozijo originalni Menken-Ashmanovi hiti, – vztraja pri multi-kulti, postrasni, inkluzivni, pojoči-nič-hudega-hoteči retoriki. A ta je itak tipična tako za Disneyja kot za pravljičje, v katerih so najbolj »naravnici« heteronomni belci, vsi ostali pa imajo le status imigrantov, veselih, da so lahko tam.